

Waarde schrijver,
Waarde heimelijke schrijver,

Soms doe je er uren over om een paar dozijn zinnen te boetsen; je bekijkt de wereld vanuit de luwte en elk merkwaardig voorval notuleer je nauwgezet in een schriftje, elke straffe uitspraak kribbel je haastig in de marge van een krantenartikel, elke fascinerende figuur grif je in het geheugen; je vloekt ook, vaak en jammerend. Kortom, je gedraagt je als een echte schrijver, alleen: niemand heeft het al in de gaten.

Het lijkt alsof je die titel immers pas kan dragen als je niet meer in het geniep aan grootse plannen werkt, maar wanneer er iets te lezen valt, zwart op wit gedrukt. En God, dat kan soms jaren duren.

Was je al die tijd dan geen auteur? Word je het pas écht wanneer je een of andere eindmeet hebt gehaald? Van een tekst, een kortverhaal of een heus boek. Nee, natuurlijk niet. En toch ook: ja, een beetje wel.

Soms zie je jonge voetballertjes minutenlang jongleren, hun wreef lijkt de bal magnetisch aan te trekken, of ze scheren met een flits een tegenstander voorbij die perplex achterblijft. Het zijn ventjes of meisjes die blaken van het talent. En toch. Als je tien jaar later naar hetzelfde plein terugkeert, dan speur je soms vergeefs naar deze eens beloftevolle spelers.

Om een schrijver te worden moet je ideeën hebben die op een of andere manier bijzonder blijken en een talige fijnzinnigheid die je minstens een beetje van nature kreeg toebedeeld. Wat echter de doorslag geeft, denk ik, is de bereidheid om strijd te leveren. Tegen jezelf voornamelijk, tegen de tekst die nooit helemaal doet wat je wil, en tegen ideeën die eindeloos moeten worden doorgedacht totdat ze helder en onderscheiden zijn, alle drab eruit gefilterd.

Misschien is het inderdaad pas nadat je dertig keer hebt willen stoppen of ergens tussen de vierde en de vijfde keer dat je een manuscript in de vuilbak hebt gesmeten, dat je langzaam in een schrijver muteert.

Gelukkig vraagt het bij digitale documenten niet veel moeite om ze met hangende pootjes terug uit de prullenbak te slepen, de dramatische zwier van het gebaar heeft er wel aan ingeboet, helaas. Een gewaardeerde, niet nader genoemde Belgische jazzmuzikant liep na zijn eindexamen aan het conservatorium de straat op en plooid zijn trombone over zijn knie om het beklagenswaardige instrument vervolgens in een publieke vuilnisbak te stouwen. Van drama gesproken. Daar ben ik soms jaloers op, want een pen of een stapeltje papier nijdig dumpen ziet er hoogstens een beetje onnozel uit.

De kunst van het doorzetten dus, zo zot zijn om een titanenwerk af te maken, dat is misschien wat een schrijver constitueert.

Wie weet breekt uiteindelijk de dag aan dat een tekst het daglicht mag zien en wordt gepubliceerd. Niets kan je voorbereiden op die schok. Niets mag je erop voorbereiden, denk ik zelfs. Tijdens het schrijven telt alleen de innige band tussen jou en een ingebeelde, singuliere lezer. Pas wanneer je een manuscript uit handen geeft, begin je te beseffen waar je in hemelsnaam aan begonnen bent. Je denkt her en der al hordes hyena's te ontwaren, je snakt naar aandacht en erkenning die misschien nooit komen en waarvan je niet eerder wist dat je ernaar verlangde, zelfs de meest roerende reacties zijn overrompelender dan je had kunnen vermoeden.

Dus misschien toch één advies, voor wat het waard is, en vooral bedoeld om enigszins soeverein te blijven wanneer het al te gek wordt. Durf af en toe te zeggen: 'laat mij toch allemaal gerust.'

Groetjes, Sanne Huysmans